

„Olivier Bourdeaut intră în literatură cu o poveste simplă, frumoasă, nebună și tristă. Literatura lui navighează între *Spuma zilelor* de Boris Vian și romanul despre maturizare à la Salinger.“

Le Figaro

OLIVIER BOURDEAUT

așteptându-l pe Bojangles

B A B E L

**OLIVIER
BOURDEAUT**
așteptându-l
pe Bojangles

Traducere din limba franceză și note
ALICE GEORGESCU

NEMIRA

1

Tatăl meu îmi spusese că, înainte să mă nasc eu, meseria lui era să vâneze muște cu un harpon. Îmi arătase harponul și o muscă strivită.

- Am renunțat fiindcă era foarte grea și foarte prost plătită, îmi declarase el, așezându-și vechea unealtă de lucru într-un cufăraș lăcuit. Acum deschid garaje, munca e multă, dar foarte bine plătită.

Când începuse școala, la primele ore, când se fac prezentările, eu vorbisem, nu fără mândrie, despre meseriile lui, dar mă alesesem cu muștrări blânde și muștăceli feroce.

- Adevărul se plătește prost, măcar că, de data asta, era la fel de amuzant ca o minciună, regretasem eu.

În realitate, tatăl meu era un om de lege.

- Legea ne dă nouă de mâncare! hohotea el, îndesându-și pipa.

Nu era nici judecător, nici deputat, nici notar, nici avocat, nu era nimic din toate astea. Activitatea și-o putea exercita mulțumită prietenului său, senatorul. Fiind informat de la sursă despre noile dispoziții legislative, se aruncase într-o profesie nouă, creată piesă cu piesă de senator. Legi noi, meserie nouă. Așa a devenit „deschizător de garaje“. Pentru a asigura un parc auto sigur și sănătos, senatorul hotărâse să le impună tuturor un control tehnic. Astfel, proprietarii de mașini vechi, de limuzine, de utilitare și de tot soiul de rable trebuiau să-și supună vehiculul unei vizite medicale, ca să evite accidente. Bogați sau săraci, toți trebuiau să se supună. Și-atunci, evident, fiind obligatoriu, tatăl meu taxa scump, foarte scump. Taxa dusul și întorsul, vizita și contravizita și, judecând după hohotele lui de râs, era foarte bine așa.

– Salvez vieți, salvez vieți! râdea el cu nasul băgat în conturile lui bancare.

Pe vremea aceea, salvarea de vieți aducea bani mulți. După ce deschisese un număr enorm de garaje, le-a vândut unui concurent, ceea ce a fost o ușurare pentru Mama, căreia nu-i prea plăcea ca el să salveze vieți, fiindcă muncea mult pentru asta, iar noi nu-l vedeam aproape niciodată.

– Lucrez până târziu ca să mă pot opri devreme, îi răspundea el, ceea ce eu nu prea înțelegeam.

Adeseori nu-l înțelegeam pe tatăl meu. L-am înțeles un pic mai mult pe măsură ce au trecut anii, dar nu pe de-a-ntregul. Și era bine așa.

Îmi spusese că așa s-a născut, dar foarte repede mi-am dat seama că lăbărțătura cenușie, ușor umflată din dreapta buzei de jos, care-i dădea un frumos zâmbet nițeluș diform, se datora unei practici asidue a pipei. Frizura lui, cu cărare la mijloc și vălurele de fiecare parte, mă făcea să mă gândesc la coafura cavaleristului prusac care era în tabloul din antreu. În afară de prusac și de el, nu mai văzusem niciodată pe nimeni pieptănat așa. Orbitale ușor înfundate și ochii albaștri, ușor proeminenți, îi dădeau o privire ciudată. Adâncă și comică. Pe vremea aceea, îl vedeam întotdeauna fericit; de altfel, repeta adesea:

– Sunt un imbecil fericit!

La care mama mea îi răspundea:

– Vă credem pe cuvânt, Georges, vă credem pe cuvânt!

Tot timpul fredona – prost. Uneori fluiera, la fel de prost, dar, ca tot ce e făcut cu plăcere, era suportabil. Istorisese povești grozave și, în rarele dăți când nu aveam invitați, își îndoia trupul lung și uscat deasupra patului meu ca să mă adoarmă. C-un ochi holbat, cu o pădure, c-un căprior, c-un spiriduș, cu o secure, îmi alunga tot somnul. Cel mai adesea sfârșeam chicotind și sărind pe pat sau pitit, încremenit, după perdele.

- Astea-s povești de adormit copiii¹, spunea el înainte de a ieși din cameră.

Și aici îl puteai crede pe cuvânt. Duminica după-amiaza, ca să combată excesele săptămânii, făcea musculație. În fața oglinzii celei mari, încadrată de aurării și încununată de o mare mulură majestuoasă, cu bustul gol și pipa-n cioc, agita niște haltere minuscule, ascultând jazz. Numea asta „gym-tonicul“, fiindcă uneori se oprea ca să bea gin tonic cu înghițituri mari și-i declara mamei:

- Ar trebui să încerci sportul, Marguerite, te asigur, e amuzant și te simți mult mai bine după!

La care îi răspundea mama mea, care încerca, ținând limba între dinți și un ochi închis, să-și culeagă măsline din paharul de martini cu o umbrelă în miniatură:

- Ar trebui să încercați sucul de portocale, Georges, și vă asigur că ați găsi sportul mult mai puțin nostim după! Și fiți amabil, nu mă mai numiți Marguerite, alegeți-mi alt prenume, altfel o să încep să mugesc ca o junincă!

N-am înțeles niciodată bine de ce, dar tatăl meu nu o numea niciodată pe mama mea cu același prenume mai mult de două zile la rând. Chiar dacă unele prenume

¹ În original, *histoires à dormir debout* - „povești de dormit de-a-n picioarele“, expresie care va reveni peste câteva paragrafe într-un context concret.

o agasau mai rău ca altele, ei îi plăcea mult acest obicei și, în fiecare dimineață, în bucătărie, o vedeam pândindu-l, urmărindu-l cu o privire veselă, stând cu nasul în farfurie sau cu bărbia în mâini și așteptând verdictul.

– O, nu, nu-mi puteți face una ca asta! Nu Renée, nu astăzi! Avem lume la cină diseară! hohotea ea, apoi întorcea capul spre oglindă și o saluta pe noua Renée strâmbându-se, pe noua Joséphine, luându-și un aer demn, pe noua Marylou, umflându-și obraji.

– Pe deasupra, n-am nimic de Renée în garderobă!

Numai o singură zi pe an poseda mama un prenume fix. Pe 15 februarie se numea Georgette. Nu era adevăratul ei prenume, dar Sfânta Georgette avea loc a doua zi după Sfântul Valentin. Părinților mei li se părea foarte puțin romantic să înțepenească la o masă de restaurant, înconjurați de iubiri forțate, în serviciu comandat. Așa că în fiecare an sărbătoreau Sfânta Georgette profitând de un restaurant gol și de un serviciu aflat exclusiv la dispoziția lor. În orice caz, Tata socotea că o sărbătoare romantică nu poate purta decât un prenume feminin.

– Fiți amabil și rezervați-ne masa cea mai bună, pe numele Georgette și Georges, vă rog! Liniștiți-mă: nu-i așa că nu mai aveți prăjiturile acelea îngrozitoare în formă de inimă? Nu! Slavă Domnului! spunea el, rezervând o masă la un mare restaurant.

Pentru ei, Sfânta Georgette nu era nicidecum o sărbătoare de amor discret.

După povestea cu garajele, tatăl meu nu mai avea nevoie să se scoale ca să ne dea de mâncare, așa că s-a apucat să scrie cărți. Tot timpul, mult. Stătea așezat la biroul lui mare, în fața hârtiei, scria, râdea scriind, scria ce îl făcea să râdă, își umplea pipa, scrumiera, camera, de fum și de cerneală, hârtia. Singurele lucruri care se goleau erau ceștile de cafea și sticlele cu lichide amestecate. Dar răspunsul editorilor era mereu același: „E bine scris, amuzant, dar nu are nici cap, nici coadă“. Ca să-l consoleze pentru aceste refuzuri, mama mea spunea:

– Dacă s-ar pomeni vreo carte cu cap și coadă, s-ar ști!
Asta ne făcea să râdem mult.

Despre ea, tatăl meu zicea că bate stelele pe umăr¹, ceea ce mie mi se părea ciudat, căci ea vorbea cu „dumneavoastră“ cu toată lumea, inclusiv cu mine. Mama îi zicea „dumneavoastră“ și domnișoarei din Numidia²,

¹ În original, *tutoyer*, verb însemnând atât „a tutui“, cât și „a atinge“ în treacăt.

² În original, *demoiselle de Numidie*, numele franțuzesc al unei specii de cocor (*Grus virgo*) de talie mică, originar din Asia Centrală. Legenda spune că această pasăre l-ar fi inspirat pe Palamede, miticul inventator elin al alfabetului, la elaborarea formei unor litere, în special V și Y. În Grecia, poezii o numesc „pasărea lui Palamede“.

această pasăre elegantă și uimitoare care locuia în apartamentul nostru, pe unde își plimba, unduindu-l, gâtul lung și negru, ciuful alb și ochii de un roșu violent de când părinții mei o aduseseră cu ei dintr-o călătorie nu știu unde, în viața lor de dinainte. Noi o numeam „Domnișoara Superfluă“, căci nu servea la nimic, afară de faptul că țipa foarte tare fără niciun motiv, făcea piramide rotunde pe parchet sau venea să mă scoale noaptea bătând în ușa camerei mele cu ciocul ei portocaliu și oliv. Domnișoara era ca poveștile tatălui meu, dormea de-a-n picioarele, cu capul ascuns sub aripă. Când eram mic, am încercat adeseori s-o imit, dar era groaznic de complicat. Domnișoarei îi plăcea la nebunie când Mama citea întinsă pe canapea și o mângâia pe cap ore întregi. Îi plăcea lectura, ca tuturor păsărilor savante. Într-o zi, mama mea vrusese s-o ia pe Domnișoara Superfluă în oraș, la cumpărături; pentru asta îi confecționase o frumoasă zgârdiță din perle, dar Domnișoara se speriasă de oameni, iar oamenii se speriaseră de Domnișoara, care țipa mai rău ca oricând. O doamnă bătrână cu teckel îi spusese chiar că era inuman și periculos să plimbi o pasăre în lesă pe trotuar.

– Păr, pene, care-i diferența? Domnișoara n-a mușcat niciodată pe nimeni și mie mi se pare mult mai elegantă decât salamul dumneavoastră îmblănit! Haideți, Domnișoară, să mergem acasă, indivizii aceștia sunt prea comuni și grosolani!